

Migratie en ontwikkeling in het publieke debat

Besloten videoconferentie – 14 december 2021

Cordaid en KUNO organiseerden deze bijeenkomst vanwege de toenemende polarisatie in het maatschappelijke debat over migratie, ontwikkelingsamenwerking, vluchtelingen en noodhulp. Het overleg had ook als doel om lessen te trekken en conclusies te delen van een aantal recente of lopende trajecten op dit terrein, en om te zien of deze konden leiden tot nieuwe initiatieven en samenwerking. Deelnemers waren humanitaire en ontwikkelingsorganisaties, migranten en diaspora.

Peter Heintze (KUNO) en Bob van Dillen (Cordaid) gaven een aftrap. Peter stond stil bij de onlangs afgeronde webinar serie '[Decolonization of Aid](#)', waaruit geconcludeerd kon worden dat er een gedeelde afkeer is van paternalisme in hulpverlening, waarbij westerse organisaties de beslissingen nemen en partners de uitvoering doen. Dit oude model is ook veel minder effectief. Tegelijkertijd klonk er de waarschuwing dat het dekoloniseren van de hulp niet zou mogen leiden tot het afschaffen van hulp en ontwikkelingsamenwerking: *"Don't throw out the baby with the bathwater."*

Bob vertelde over een initiatief om een gezamenlijk, positief en constructief narratief te creëren op het thema migratie en ontwikkeling. Daartoe is onlangs een enquête uitgezet onder maatschappelijke organisaties. Uit de eerste antwoorden valt op te maken dat zij het eigen verhaal willen delen met de achterban, maar deels ook met een breed publiek. De helft probeert daarbij polarisatie te vermijden, en verwacht 'het stille midden' te bereiken. Hoe dat het beste kan is voor velen echter nog de vraag.

Mirjam Vossen ([onafhankelijk onderzoeker](#)) sprak over frames die mogelijk bruikbaar zijn in communicatie naar het stille midden over migratie en vluchtelingen. Dit is gebaseerd op de morele pijlers onderscheiden door sociaalpsycholoog Jonathan Heidt, met indicaties hoe je progressieve en conservatieve middengroepen kunt bereiken. Wat zichtbaar niet werkt zijn frames die grote anonieme hordes mensen in beeld brengen. Of het publiek een gevoel van schuld/schaamte proberen te geven.

Bob van Dillen sprak over de '[Land van Helpers](#)' campagne, met een frame gericht op het centrum-rechtse midden over ontwikkelingsamenwerking. Dit frame was bedoeld om draagvlak te creëren voor een hoger budget voor ODA, en was gebaseerd op gemeenschappelijk eigenbelang en trots. De campagne heeft geleid tot bredere politieke steun voor extra middelen voor ODA.

Georgina Kwakye ([Pimp My Village](#)) sprak over haar rol als communicatie-consultant bij het IOM programma [Connecting Diaspora 4 Development](#) (CD4D), gericht op het betrekken van de diaspora bij ontwikkeling in het land van herkomst. Zij ondersteunt tien [CD4D ambassadeurs](#), waaronder [Zuhur Mohamed](#), in hun pogingen om draagvlak te versterken op het gebied van het betrekken van diaspora bij ontwikkelingsprojecten en het zichtbaar maken van hun kennisoverdracht en expertise. Zuhur gaf aan hoe zij hiermee een brug wil slaan naar het Nederlandse publiek, dat veelal geen weet heeft van hun betrokkenheid bij ontwikkelingsamenwerking. CD4D coördinator Nina Staal benadrukte dat het belangrijk is dat [migranten en diaspora](#) actief deelnemen aan het Nederlandse publieke debat over migratie en ontwikkeling, en dat zij volgend jaar een project starten gericht op het stille midden: Moving the Middle.

Kiza Magendane sprak over zijn initiatief het [Progressief Café](#) dat progressieve oplossingen voor actuele maatschappelijke kwesties in beeld brengt. Daarnaast benadrukte hij dat de overheid structureel moet investeren in kennisontwikkeling over hoe Nederland op talloze manieren is verbonden met de wereld.

Na de discussie met deelnemers concludeerde Thea Hilhorst ([hoogleraar humanitaire hulp, ISS](#)) dat veel maatschappelijke organisaties zich hetzij met het werk *in* ontwikkelingslanden bezighouden, hetzij met de situatie in Nederland. Het draagvlak voor migratie, vluchtelingenopvang en voor ontwikkelingsamenwerking staat mede onder druk vanwege grote sociale problemen in ons land zoals de woningnood en de gezondheidszorg. Hoe vinden we elkaar in een agenda die beide met elkaar verbindt? Klimaat en COVID-19 laten zien dat het kan, met het frame dat wij in Nederland pas veilig zijn als de rest van de wereld ook veilig is.